

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
Sao Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

6-ti METAI.

SÃO PAULO, 1934 m. Gruodžio - Dezembro mėn. 1 d.

NR. 29 (308)

Mūsų mokyklos.

Prieš kelis metus mūsų kolonija savų pradžios mokyklų neturėjo, nors reikalas turėti savas mokyklas buvo visų susipratusių lietuvių giliai jaučiamas, ir ta prasme buvo daromi žygiai bent viena mokykla įsteigti.

Tie bandymai tačiau rezultaty nedavė. 1929 m. pradžioje prie Lietuvių Klubas buvo susiorganizavę matintinkų — braižytojų kursai. Kursai, kurie po pusmečio užsidarė dėl techninių kliūčių. Taip mes ir gyvenome ligi t. p. m. rugpjūčio mėn., kada Mokos rajone tapo atidaryta pirma lietuvių, d-ro Vinco Kudirkos vardo, mokykla.

Ir, jeigu iš Lietuvos mes nebūtu me gavę tam reikalui nuolatines paramas, tai nei pirmoji, nei kitos mūsų mokyklos, 1930 ir 1931 m. įsteigtos, nebūt galėjusios išsilaikyti.

Priežasčių tam daug buvo, bet gal viena svarbiausia — tinkamų mokykloms laikyti patalpų stoka.

Net ir už pinigus, mokant ir per mokant nuomą už eisdoms patalpas, mokykloms nusamdinti būtų veik negalima, kadangi tuose rajonuose kur mes laikome savas mokyklas nėra didesnių pastatų apart mažų namelių darbininkams gyventi.

Ilgai mums teko vargti svetinose, netinkamos mokykloms patalpose, kol vėli ta pati Lietuva neatėjo mums į pagalbą įsigyti savas namus.

Taip ilgainiui pasistatė mokyklai rūmai Villa Belloj ir Villa Anastacijoj, taip šimt statomės mokyklai Mokos priemiesty.

Šiek — tiek pakendamiu turimo įsikūrę mokyklai ir Bom Retire, tačiau reikėtų ateity ir čia savo patalpą įsigyti.

Po penkių metų darbo jau ir mokytojų personalą pasirinkome tinkamiausį, nors pradžioje ir čia turėjome nemažą vargą. Tris mokytojus turėjom iš pareigų atleisti, kiti trys iš Lietuvos atvyko, — žodžiu pats mokyklų darbas jau įėjo į normales vėzes, ir reikiama tik palinkėti jam kaskart didesnes pažangas.

Tiek dėl pačių mokyklų. Nemažesnės svarbos mūsų mokyklų reikale turi jų tinkama administracija. Mokyklas steigiant, joms tinkamas patalpas samdant, būtinausia inventorium aprūpinant, pradėta prie mokyklų organizuoti taip vadinamus Tėvų Komitetus, prisilaikant savo šališ veikiančių įstatymų. Vienur tie T. Komitetai tebeveikia, kitur jie faktiškai tik popierėje tėra pažymėti (nes jo kio jų veikimo nesimato), kitur — jų visai nėra.

Mokyklas aprūpinus savomis patalpomis, pats T. Komiteto uždavinys savaime atpuola, todėl ir pats Tėvų Komiteto institucijos reikalas turės būti vienu ar kitu atžvilgiu išnaujo peržiūrtas. Kodėl?

Praktika mums parodė kad tenai kur tokio T. Komiteto visai nebuvo mokyklos administravimas ne tik nenukentėjo, bet ėjo ir tebeina daug sklandžiau negu tose mokyklose kur T. Komitetai figuruoja popierėje. Nenorime tuo pasakyti, kad T. Komitetai principu nereikalingi, norime tik parodyti kad vienos mokyklose jie tiek yra ne veikūs, arba kitose tiek srogantiški, kad nei vienu nei antru atveju jie mokykloms bei jų administravimui naudotos neduoda.

Priešinga, yra buvęs ne vienas atsitikimas, kuris aiškiai parodė koks neturėtų būti T. Komitetas. Kadangi tie atsitikimai savo laiku mūsų spaudoje buvo išskelti, tai seną faktą čia nebekartojame. Sapientibus sat!

Koks turėtų būti T. Komitetas, kokios jo teisės ir kurias pareigas jis turi mokyklos administracijoje — mums dar kartą teks šituo klausimu susitarti, juoba dar ir todėl kad nebeužilgo bus nauji T. Komitetų rinkimai.

LIETUVOJE

Šių metų derlius Lietuvoje.

Šiomet Lietuvoje buvo ankstyvas pavasaris, sausa vasara ir šiltas, sausas ruduo. Šios gamtos sąlygos labai gerai išaugino ir davė nuvalyti visus Lietuvos pasėlius. Taip pat ir šiometinis derlius imant, yra visai geras.

Rugių derlius yra labai geras, geresnis už pirmiktį. Rugiai visur brandūs, svarūs ir aukštos kokybės. Jų tūrio svoris šiomet toks aukštas, kokio po didžiojo karo Lietuvoje dar nebuvo. Iš visų davinčių buvo manytas, kad rugių išleklus Lietuvoje bus labai didelis. Dėlto jiems buvo nustatytos pasto vienos kainos: 7,25 litų už centnerį. Žinoma, tokios kainos rugiams yra žemos bet taip buvo daroma todėl, kad juos reikėjo parduoti į užsienį, nes Lietuvoje atsirado didelis rugių perteklius. Lietuviški rugiai į užsienį parduodami po 6 lit. už centnerį.

Kviečių derlius šiomet yra blogesnis, negu buvo tikėtasi. Tuo tarpu kviečių iš ūkininkų yra supirkta tik apie 2500 tonų. Už kviečius ūkininkams mokama po 9 litus už centnerį. Gi par duodamoji kaina kviečių yra mažesnė, negu rugių, būtent po 6 litus už centnerį.

Vasarinių javų derlius šiomet yra geresnis, negu pernai. Ypač jie gerai užderėjo šiaurės Lietuvoje ir Zemaitijoje, kiek mažiau Suvalkijoje Vasarių javų kainos Lietuvos rinkoje yra neaukštos. Tačiau jų didelę dalį ūkininkai savaratai gyvuliams ir todėl ma noma, kad jų perteklius nebus.

Tiek baltųjų, tiek raudonųjų dobių derlius šiomet buvo labai gražus. Dobilams nuvalyti buvo nepaprastai palankios oro sąlygos.

Bulvių derlius dėl labai sausų orų šiomet buvo irgi geras. Tuo tarpu bulvės dar sunaudojamos viduje. Šiame metais gerai pasisekė ir žiemkenčių javų įėjimas. Neįstėi galėjo tik tie ūkininkai, kurie nenorėjo, nes sėjos laikas buvo labai sausas ir palankus. Dabar jau visi Lietuvos ūkininkai yra įsėję žiemkenčių javus, nuvalė laukus, kluonuose sudorojo šiomet buvusį gražų derlių.

Tsb.

Bus įvestas privalomas spirito mišinys į benzina.

Jau senai Lietuvoje keliamas klausimas apie priverstiną spirito mišinimą į benzina. Mat, benzina Lietuvai tenka daug importuoti, o tuo tarpu gerio dalį gali pakeisti vietoję gaminamu spiritu. Daugely kaimyninių šalių šitai jau daroma.

Kaip teko patirti, neseniai paruoštas įstatymas, kuris reikalau, kad ir Lietuvoje būtų pardavinėjamas ne grynas benzinas, bet benzino ir spirito mišinys. Šis įstatymas netrukus bus paskebtas. Žinovai sako, kad dėl to spirito suvartojimas krašte padidės bent du kartus. Kadangi spiritas ir ateity bus gaminas iš bulvių, šių suvartojimas bravoruose žymiai padidės; padidės ir ūkininkų pajamos už bulves.

Zemės ūkių Rūmai šį reikalą remia ir kartu reikalauja, kad bravorų savininkai perdirbinėtų ne tik sauose ūkiuose užaugintas bulves, bet

būtų verčiami pirkti jas ir iš apylinkės ūkininkų.

Pašalpos ganyklų įrengimui.

Žemės ūkio rūmai nutarė ir 1935 metais duoti pašalpų ūkininkams kultūrinių ganyklų įrengimui. Tam tikslui numatyta duoti 50% pašalpų sėklų kainoms. Pašalpų bus duota įrengti 1.000 ha kultūrinių ganyklų.

Lietuvos užsienio prekyba per 9 mėn.

Per šiu metų rugsėjo mėn. iš Lietuvos išvežta prekių už 10.933.700 litų (pernai — 15.661.500 lit.), o įvežta už 11.097.100 litų (pernai — 14.202.700 lit.). Taigi, užsienio prekybos balansas rugsėjo mėn. buvo pasyvūs vos 163.400 litų.

Per pirmuosius devynis šių metų mėnesius eksportas siekė 107.591.400 litų (pernai — 118.119.200 lit.), o importas — 103.823.900 litų (pernai — 106.065.800 lit.). Taigi, iš viso šiomet Lietuvos užsienio prekybos balansas buvo aktyvus 3.767.500 litų sumai (pernai — 12.053.400).

Vaismedis, ant kurio auga 14-kos rūšių vaisiai.

Žem. Panemunė, Šakių apskr. Vienas ūkininkas, pirmiau buvęs Žem. Panemunės dvaro sodininku, dabar išaugino vaismedį, į kurį yra susklepyta 14 rūšių vaisių. Vaismedis auga gerai, ve da nebologausiai, vaisiai geri, o ypač medis gražiai atrodo žydėjimo metu.

Rado milžiniško didumo dantis.

Lekėčiai, Šakių apskr. Širydujų km. ūkin. A. Kairys, bėplėsdamas ties Rūdšišio mišku savo lauke pievą, išarė milžiniškai didelius dantis. Rastieji dantys turi 7 — 8 centm. ilgumo 3½ centm. pločio, žemėj gulėjo patkavos pa vidalo eilėje ir, matyt kaului supuvus, dantys dar liko sveiki, ir kurių viršutinės dalies matosi kantas, panašus į vainiką.

Žmonės spėja, kad dantys esą milžiniškai didelio žvėries, bet ar jie čia kada gyveno — niekas neatmena.

Šiauliu ap. 283 ūkiai atiduodami agronomų priežiūron.

Šiauliu apskrityje uždėta globa 283 ūkiams. Globą paskyrė tam tikra komisija ir jos nutarimais pasiūstas Ž. O. ministereiui patvirtinti. Agronomo globa esanti uždėta dėl to, kad ūkininkai blogai ūkininkauja: nesirūpina naikinti piktžolų, dirva pilna didelių ir mažų nenurinkytų akmenų, nesausina laukų, pievose ir ganyklose pilna krūmų, apūžę ir netvarkomos trobos ir pilna kitokio apsilėidimo.

Neblunkamų Spalvų
Audiniai Stipriausi
CASAS
PERNAMBUCANAS

Iškilmingai ir įspūdingai palaiduotas Lietuvos žurnalistų pirmininkas.

Staiga, nelauktai ir netikėtai miręs, visų gerbiamas ir mylimas Lietuvos žurnalistų pirmininkas dr. Juozas Parikis buvo įspūdingai ir iškilmingai palaidotas Kaune spalio 27 dieną.

A. A. dr. Parikis palaidotas Lietuvos reformų kapinėse, nors pats buvo katalikas, į katalikų kapines neiešta laikuoti, kaip buvusių kunigų, metusių kuningystę.

A. A. dr. Parikis palaidotas Lietuvos reformų kapinėse, nors pats buvo katalikas, į katalikų kapines neiešta laikuoti, kaip buvusių kunigų, metusių kuningystę.

Visose atsiveikintimo kalbose buvo pažymėti dideli dr. Parikio darbai Lietuvos nepriklausomybei atgauti, jo nuopelnai Lietuvai ir lietuvių tautai, ypatingai Klaipėdos atvadavime ir Vilniaus kovoje.

me nenuskriaudė ir jėbe gero, niekam nieko blogo nepadarė.

Petrus Babickas dr. Parickio atminimui sukūrė atsiveikintimo eilėraštį kurį čia pat prie kapo padeklamavo artistas Kačinskas.

Dr. Parickio vardas Lietuvoje bus ir viešai įamžintas: naujai pastatyti Giruliuose Lietuvos žurnalistų namai ir viena Kauno gatvė bus pavadinti jo vardu.

Prasideda religinės paskaitos per radio.

Nuo lapkričio 1 d. valstybės radijone pradodamos skaityti religinio turinio paskaitos. Jas tvarkyti pakviestas Vytauto D. universiteto prorektorius prof. B. Česnys.

Kauno gyventojai turės įsirengti slėptuves.

Kauno miesto savivaldybės statybos skyrius paruošė privalo mo įsakymo projektą, pagal kurį visi Kauno m. namų savininkai turės įtaisyti namuose slėptuves nuo dujų, jei kiltų karas.

Klaipėdoj sučiupta 3 ctn. sprogsta mes medžiagos.

Pasienio valstybės saugumo policijos valdininkai padarė kratą pas dvarininką Hundsderferį Karališkių dvare. Pas Hundsderferį buvo rasta apie 3 ctn. sprogstamos medžiagos.

no metro gilumo. Medžiaga dar buvo nesudėjusi, nes matyt neseniai buvo ten pakavota. Dėžės yra tokios, su kuriomis medžiaga siunčiama tiesiai iš fabriko.

Hundsderferis atikimosi sprogstama medžiaga pirkęs iš vokiečių kariuomenės tuoj karui pasibaigus ir norėjęs ją sunaudoti kelmams sprogdinti.

Valdininkai nuo kategorijos gaus po žąsį.

Žąsims rinkta užšienyti labai mažai, o prasidedant šalčiams ūkininkai neturi kur žąsų dėti.

Valdininkai nuo kategorijos gaus po žąsį.

Žąsims rinkta užšienyti labai mažai, o prasidedant šalčiams ūkininkai neturi kur žąsų dėti. Todėl kilo sumanymas jas sunaudoti vidaus rinkoje.

Yra sudarytas projektas įpareigoti valstybės ir savivaldybių tarnautojus pirkti iš ūkininkų žąsias. Tarnautojai turėtų pirkti nuo kategorijos po žąsį, sakysime aštuntos kategorijos tarnautojas perka 8 žąsias, dešimtos — 10 žąsų; arba nuo gaunamo atlyginimo — nuo kiekvieno 100 lt. algos po žąsį.

Apskačiuojama, kad valdininkai galėtų supirkti per 200.000 žąsų. Tačiau tai žąsį sūdoma nustatyti 4 lit. Sios operacijos turėtų būti baigtos iki N. Metų.

Šį žąsų projektą svarstė Ž. U. Rūmai ir jam pritarė. Žąsų pasdavimo tarpininkavimą paimitų «Maistas». Projekto taip pat buvo svarstomas Ž. U. Ministerijoje. Nieko tikro nenutarus,

projektas buvo pavestas Ž. U. Ministrui, kuris įnešė apsvaistyti Ministerių Kabinete.

Valdininkai apie žąsias dabar tik ir kalba. Jie nenori, kad žąsų pirkimui tarpininkautų «Maistas», nes tas pabrangins. Jiems patogiau esą būtų pirkti iš ko nori, o paskui tam tikrais rašteliais pirkimą įrodyti.

Ar kas nors iš tokio projekto išsis, galutinių žinių nėra.

Lietūkis supirko 4.000 tonų grūdų ir iš jų 3.000 tonų išvežė užsienin.

Kauno komendantas už žinutę apie valscijų ir savivaldybių rinkimus Žemaitijoje dienraščiui «Ryto» red. nu baudė 100 litų arba 7 paras.

Bus išleistas įsakymas, kad prie kiekvieno autobuso jo savininkas laikytų vaistinėlę suteikti pagalbą sužeistoms keleiviams.

Darius ir Girėnas dabar dar nebūsi laidojami. Jie bus laidojami paminklinėje Priskėlimo bažnyčioje, kur bus laidojami ir visi didieji tautos vyrai.

Drangija Užsienio Lietuviams Remti pavedė prof. M. Biržiškai suorganizuoti liaudies universitetą užsienio lietuviams.

Rokiškį tiek sužulė rugiai, kad ūkininkai pjauna iš tieria gyvulius.

Išvažiavo į Palestiną 50 žydų, daugiausia darbininkai.

Spalio 27 ir 28 d. Kaune įvyko kriminalinės policijos šventė.

Paežerių km. Šeduvos valn. nusivėję ūkin. Senupio tarnaitė. Nusivėjęs iš šeimininko medžioklinio šautuvo. Žudymosi priežastis neiški.

Kariuomenės teismas Kaune nubaudė Br. Didkevičių 3 m. s. d. kaletėjimo už komunistinį veikimą.

Kaune buvo sugautas karvelis su pusės metro ilgumo raudona vėliava ir. Vėliavėlės pririšęs iškosmas.

Petras Didysis Saardame.

(pabaiga)

Šis, kad geriau girdėti pakėlė kraštą dirbtinų plaukų. Palengva jo burna žiojosi vis plačiau, akys bedėsi į vieną tašką, veidas raudonavo dar daugiau; jis vis rangėsi, rangėsi ant savo kėdės, ir kai kalvis baigė kalbėti, burmistras ėmė mosuoti rankomis susi rinkusiems ir nepakenciamu balsu suriko:

— Išsineidinkite visi iš čia! Netikėtai permaina su neseniai dar piktu burmistru taip paveikė kaltintojus, kad jie snigėdė puolė bėgti iš ro tušės. Pasilikę vienas tikait Petras, nesupratęs priežasties tokio bėgimo ir abu smatininkai.

Van—Putton'as greitai, kiek galė jo su savo storomis kojomis, atsikėlė nuo kėdės, smulkinis žingsniais pribėgo prie Petro ir, atsklankplamus ant vieno kelio prieš jį, tarė drėbantiu balsu:

— Viešpatie... tamstos didybė... jeigu aš tikrai būčiau žinojęs, koks svarbus asmuo gyvena mano valdoma me mieste, arį aš būčiau drįsęs kuomet nors darį išauksti tamstą čionai...

Petru būvo nemalonus, kad jo inkognito (slapybė) pasidarė atidengta.

Paslėpti ją dabar nebebuvo galima. Burmistro pareiga rūpintis apsaugoti svetimos šalies valdovą olandų

miestely.

— Mingeri burmistre, kalte iš dalies yra ir mano, aš pasikarščiau. Prie progos, pasakysiu tamstai, kad pas jus vėliškai stiprus alus, — su nosi-ėšpyjomiu atsakė viešpats, — štai palink tamsta, atiduok nukentėjusiems, tegul nesiskundžia manimi, — ir su tais žodžiais jis perdavė burmistrai gana storą šilkinį kapiuką, nasilenkęs jam, išėjo iš rotušės.

Nustebintas atidengimu, kad jo verfeje dirba, kaip paprastas darbininkas, karallus, Rogge su pagarba pasėkė jį, o Kietas buvo sustabdytys burmistro, iškalbėjusio jam, kad jis neprašė jam iki šio laiko apie būvimą Saardame rusų valdovo.

Pagal G. T. Sievercov'ą — Pol'ov'o apysaka. Arėjas Vitkauskas.

Šiu dienu ūkio beprotybės.

Čilės respublika (valstybėlė Pietų Amerikoje) nutarė sunaikinti 500 tūkstančių avių, nes niekur nesą galima suvartoti nei avių vilnos, nei jų mėsos.

Olandijos valdžia, norėdama pa-

lengvinti pieno ūkio krizį ir lengviau sviestą parduoti, supirko iš ūkininkų 115.000 karvių. Jos paskerstos ir padaryti konservai. Iš 20 mil. padarytų konservu dėžūčių būstą galima parduoti 7 mil. dėžūčių.

Tos pačios Olandijos mieste Vntje meno šią vasarą buvo sunaikinta 50.000 klgr. braškių, nes dėl pertekliaus nebu vę galima jų niekur parduoti. Toks pat likimas ištiko Drunene 40.000 klgr. serbentų, kurių nebuve galima parduoti. Juos taip pat sunaikino.

Danijoj šiuo metu senų arklių kaina esanti tris kart ankštesnė už grynaveis lėsa danų karvės kainą, nes arklius galima išvežti mėdai į Prancūziją, o karvių prancūzai neįsileidžia.

O dabar pažūrėkime iš kitos pusės.

Sov. Rusijoje, aplink Volga, jau du iš eilės derliai buvę visai prasti, o dabar žmonės atsidūrę vėl naujo nederliaus akyaizdoje. Žmonės baduoja. Vieno šveicarų žurnalisto liudijimu, kuris važinėjo po įvairias Sov. Rusijos dalis, iš bado kasdien mirštą Sov. Rusijoje po kelis žmones. Jie kelias eity į tuos kraštus, kur uogos, konservai, avys sunaikinami.

Per paskutinį pusmetį Turkestane, dėl siautauso bado, likę tušti ištisli plo tai, nes žmonės badu išmirė.

Ir tuose pačiuose kraštuose, kur naikinamos Dievo dovanos, ar mažai rastam žmonių skurde ir nepirteklini gyvenančių.

Tarptautinis vargšų šelpimo komitetas surinko įdomias žinias apie badanjančius visam pasaulyje, taip pat

ir apie sunaikintą javų, kavos ir kitu maisto produktų porteklių.

Pasirodo, kad 1933 m. visam pasauly badu mirė 2.400.000 žmonių ir 1.200.000 tmo nių dėl bado nusizūdė.

Tuo pat metu, dėl stokos rinkų ir sunkių ūkiškųjų sąlygų buvo sunaikinta šiu maisto produktų atsarga:

567.000 vagonų duonos javų, 144.000 vagonų ryžių, 267.000 maišų kavos ir 2.560 tonų cukraus.

Be to, buvo sudeginta 500.000 centerių mėsos ir 1.450.000 kilogramų žvies. Per pastaruosius šiu metų šešius mėnesius jau yra sudeginta 600.000 kavos maišų.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIS» prenumeratą 1935 metams.

Netiklęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

LITHUANIA (2) ATLETICA DA MOOCA (0).

Naujai valdybai perėmus Mokos «Lithuanijos» vadovavimą, viso skyriaus veikimas žymiai pagyvėjo. Tą pagyvėjimą ypač jaučiame futbolo srity. Praeitą sekmadienį lapkričio mėn. 25 d. Mokos lithuaniečiai žaidė septintąs kampeonato rungtynes su buvusiu Mokos kampeonu «Atletica da Mooca».

Rungtynės įvyko minėtos komandos aikštėje prie susirinkusios didžiulės žiūrotų minios, kurios didesnę dalį sudarė mūsų tautiečiai. Antrai lithuaniečių komandai pasirodžius aikštėje, visi žiūrotai buvo nustebinti jų gražiu žaidimu, nes lithuaniečiai kaskart vis gražiau žaidžia ir geriau tarpusavy kombinuoja. Vos tik pradėjus žaisti, lithuaniečiai stipriai pasiveržė į priekį, išdėdė gražų, nesulaukusiu golų. Lithuaniečiai, paskatinti pasisekimo, dar labiau brazilus spaudžia, bet jų atkaklus gynybas neleidžia rezultatų padidinti. Prieš pat pabaigą teisėjas duoda mušti pabaigą, kurią brazilai išnaudoja išlyginti rezultatams 1:1.

Pirmoji lithuaniečių komanda dar gražiau žaidė, atrodo, kad ji laimės dideliu rezultatu. Pirmąjį puslaikį lithuaniečių centro puolėjas kumitėis Volertas įmušė du gražius golus. Antram puslaikiui rezultatas galima buvo padidinti, bet brazilų pastatytas teisėjas pradėjo palaikyti savonius ir deito rungtynės baigtos 2:0 lithuaniečių naudai.

«Lithuanijos» I-ji komanda žaidė tokio sąstato: Eaquides, Syverio, Paulas, Lepidas, Jonas, Erichas, Antanas, Olimpio, Jurgis, Volertas ir Orlandas.

Tad bravo, lithuaniečiai! Laikykite ir toliau su savo stipria komanda, nes jau kelintos rungtynės iš eilės parodė, kad su lithuaniečiais dabar ne bogali susilygioti nė viena Mokos komanda.

Tera-Domas.

Šį sekmadienį Sporto S-gos «Lithuanija» Mokos skyrius turi stiprią «O Dia» laikraščio rengiamas 8-tas campionatinės rungtynes su brasiliu klubu «Oriental Brasil». Rungtynės įvyks mūsų aikštėje 2 val. p. p. Visi žaidėjai turi susirinkti 1 val. p. p. Taip pat kviečiame mūsų gerbiamą toisidą ir visus prijauniančius.

B.

Neprašytas „užtarėjas“.

Kad «L. Aidas Braz.» iškreipia kiekvieną įvykusį mūsų lietuvių kolonijoj faktą ir jį, lyg ta sena davatka—pletkininkė, savaip nupasakoja, visi žino, bet bloga yra tai, kad nuolatinis šmeižimas ir neteisingas faktų atvaizdai vėmas nejuobiomis pradeda mūsų visuomenę klaidinti. Pačiam Uckui ar Dutkui, kaipo žinomiesiems mūsų kolonijos šūnims, lojantiems ant kiekvieno praetvio, būdami pakankamai rimti visiškai neatsakytume, bet, matydami, kaip mūsų visuomenė yra mulkinama, turime jai paaiškinti kas darosi pas mus—

Villa Zelina.

Jau pilnai pradėjo veikti autobusų susisiekimas į Villa Zellina, pradedant nuo Senojo Mercado rua 25 de Março. Auto-omnibusai reguliariai vaikščios nuo 6 val. ryto iki 10 1/2 val. nakti. Auto-omnibusai eina: iš Mercado Velho, Avenida Rangel Pestana, rua Piratininga, rua da Mooca, Avenida Prezidente Wilson, iki Praça Villa Zellina, ir toliau iki São Caetano. Kainos štokindeniais: iki Villa Zellina — 300 reisų, sekmadieniais ir šventadieniais 400 reisų. Šandien pat įsigyk sau nuosavą žemės sklypą už žemiausią kainą ir geromis sąlygomis, kur turėsi patogų auto — susisiekimą. Sklypai ilgam išimimėjimui be nuosėdžių nuo 50 mirreisų į mėnesį. INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. Azentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Mokos lithuaniečius. Mes nežinome kurioo tikslu «Aidas» deda kažkokio tipo, pasivadinusio «lithuaniečių» provokacinius rašinius, mums atrodo, kad jam rūpi apšmeižti pačią Sporto S-gą «Lithuanija», jos užtarėją ir garbės narį D-rą P. Mačiulį arba sukrišinti juos tarp savęs.

«Aidas», dėdamasis mūsų didelį prietėliu, pradeda ginti mus nuo tarimų D-ro Mačiulio užpuldinėjimų. Nie kas «Aido» neprasė būti mūsų globėju. Lithuaniečiai dar turi tiek sąvcarbos, kad nei prašyti užtarimo pas Lietuvos išdavikus, juodojus, kurie teršia Lietuvos vyriausybę ir visa kas yra lietuviškas ar tautiškas. Nenorime jųs globos!

Apie įvykius mūsų S-gos skyriuje štai ką visuomenėi turime pranešti: Šių metų spalio mėnesį, sumenkė jus mūsų skyriaus veikimui, kai kurie aktinęs nariai emė bruzdėti prieš senąją valdybą. Dalykams sutvarkyti valdyba spalio mėn. 23 d. suaukė vienuotą narių susirinkimą ir pasikvietė svečių iš centrinio skyriaus p. Ed. Patėrą ir p. J. Janušį.

Susirinkimui pirmininkavo mūsų skyriaus narys p. B. Steponaitis, sekretoriavo A. Vinakurovas. Atvykę svečiai netik kad netrukė mūsų susirinkimui.

mo, bet dar padėjo mums geriau susitvarkyti ir naują valdybą išrinkti. Į naują skyriaus valdybą įeina: pirmin. — F. Hazenbeinas, vice pirm. — A. Vinakurovas, sekret. — A. Kinas, išdinin kas — A. Macevičius, ūkio vedėjas — A. Kujava. Į revizijos komisiją išrinkta: J. Valavičius, A. Nanartonis, P. Garzdzius.

Naujoji valdyba sekmingai dirba savo darą. Paskutinių suvaikių futbolo rungtynės parodė mūsų skyriaus pajėgumą. Mes įstengėm nugalėti labai stiprius savo konkurentus ir tuo pakeitėti savo skyriaus ir visų lietuvių vardą. Mums nuolat padėda didėdai labai mokię lietuvių, kuriems esome labai dėkingi. Tiesa keli vaikėžai, kaip mes spėjame, Uckaus pasiūst, buvo pakėlė mūsų patalpoje triukšmą, bet dab. r jie išmesti iš mūsų narių ir mes daugiau ne norime jų žinoti.

«Aidas» rašo, kad D-ras Mačiulis labai priešinis naujos valdybos rinkimui ir vėliau net kursė senosios narius prieš naujuosius. Netiesai! Tai grynas prastinavimas «Aido», kurio vaikėškai fantazijai ir išmislioms nėra galo. Jis tik ir išsilauko iš to, kad sugėba kaskart naujų plėtukų suelvat. Mes gi — lithuaniečiai tuo tarpu sugėbame ir patys susitvarkyti. Nereikės kreiptis pagalbos pas Uckų ar Dutkų. O jei ir būtis reikalingi patarimai ar pagalbos, tai pirmoj eilėj kreipsimės į savo garbės narį ir užtarėją, o ne pas Uckadutkį.

Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyriaus Valdyba.

MSK — LIETUVOS MEISTERIS.

Del Lietuvos futbolo meistro var do sustrėmė dvi stipriausios komandos LFLS ir MSK (Maistas). Maistas gyvuo ja dar tik dveji metai ir jau sugebėję iškilti ir pirmųjų komandų eilę. Žymiausi Maisto žaidikai Linėis, Tašus (vartininkas), Kernauskas, Šopsys ir k. LFLS paskutinėse rungtynėse įvykiuose spalio mėn. 28 d. katastrofiškai pralaimė jo Maistui 5:1. Jau pirmas puslaikis davė 3:0 ir visa laiką buvo žymi MSK persvara.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tąsa)

III. Skiltis.

Technikų Tarybos.

103 str. Kiekviena ministerija turi vieną ar daugiau Technikų Tarybas sulig savo darbų rūšies suskirstytas į Bendras Tarybas, kaip patariamuosias Atstovų Rūmų ir Federalinio Senato organus.

1 §. Paprastu įstatymu bus nustatyta Technikų Tarybų ir Bendrų Tarybų sudėtis, veikimas ir kompetencija.

2 §. Mažiausia bent pusė kiekvienos tarybos turi būti sudaryta iš specialistų ir ne tos ministerijos valdininkų.

3 §. Technikų Tarybų nariai negauna nuolatinės algos už savo pareigas, bet gali gauti atlyginimą padieniu už posėdžius.

4 §. Draudžiama bent kuriam ministeriui daryti sprendimus, išimtinai savo kompetencijos reikalais, prieš vienbalsišką atatinamąs tarybos nutarimą.

II. Skyrius.

Valstybių (estados), Federalinės apskrities ir teritorijų teisimo valdžia.

104 str. Kiekvienos valstybės

kompetencija legisiacijos keliu paskirti bei organizuoti savo teismus ir nuvynti atatinamąs tarybas, atsivėlgiant šios Konstitucijos 64 — 72 str. nustatytu, be teisės pasigrobt federaline pajėga, ir dar šių pagrindu: a) įvedimas į pirmuosius laipsnius daromas konkureto keliu, organizuojamu Apeliacinio Teismo ir klasifikuojant, kaip tik tai galima, trigubais sąrašais. b) įvedimas į aukščiausius laipsnius daromas atsivėlgiant tarybos senumo ir užtarnavimui, ir atsivėlgiant 6 § nuostatu; c) teismų paskirstymo ir organizacijos nekoiciamumas per penkerius metus nuo tam reikalui tvarkyti įstatymo išleidimo datos, jei tas nuotyvuotai ne būtų Apeliacinio Teismo pasiūlyta; d) Apeliacinio Teismo teisėjų skaitėnas nekeičiamumas, jei to nesilytytu tas pats teismas; e) Apeliacinio Teismo teisėjų (dezenbergadorių) algos dydžio nustatymas kad ta alga būtų ne mažesnė, kaip valstybių (estados) sekretorių; o kitų teisėjų algos su skirtumu, kuris neprasoka tris dešimtinės procentų artimesnės kategorijos teisėjų algos ir ne mažiau, kaip du trečdaliai Apeliacinio Teismo teisėjų algos;

f) atskira Apeliacinio Teismo kompetencija — teisė žemesnius teisėjas del bendrų ir atsakominguo nusikaltimeu.

1 §. Jei perkeliamas teismo būsti-

nė, tai teisėjas gali ja persikelti arba prašytis pateidžiamas iš tarnybos su visa alga.

2 §. Kai reikia skirti teisėjas sulig tarnybos senumo į aukštesnę vietą, tai Apeliacinis teismas slaptai balsuoja del seniausio teisėjo pasiūlymo: jei balsuojamas kandidatas negauna trijų ketvirtadalių efektyviųjų teisėjų balsų, tai imamas balsuoti kitas iš eilės seniausias kandidatas, ir taip toliau, kol gauna reikiama balsų dauguma.

3 §. Skiriamiesiems del užstarnavimų teisėjams priimti tribunolus slaptu balsavimu organizuoja trigubą sąrašą.

4 §. Valstybės (estados) gali laikyti ir renkamus taikos teismus, kurių kompetencija rezervuojama su apeliacija ir paprastus teismus.

5 §. Teisėjų amžiaus ribos gali būti suaustrintos ligi 60 metų išėjimui į pensiją ir 25 metai pirmam paskyrimui.

6 §. Vyriausiųjų tribunolų sudarymui vienas penktadalis (vyšų teisėjų) rezervuojamas tam, kad būtų sudarytas iš advokatų ar Viešosios Ministerijos narių, pasiūlymėjusių didėliais užstarnavimais ir neprieklaistinga reputacija, renkamų trigubais sąrašais 3 § forma.

7 §. Valstybės (estados) gali įvesti apėžito laiko ir kompetencijos teisėjus, mažos vertės byloms spręsti, paruošti toms byloms, kurios prasaka jų galia, ir ligi gyvos kalvos skriauniam teisėjams pakeisti.

105 str. Federalinės apskrities ir Teritorijų teismai organizuojami federaliniais įstatymais, atsivėlgiant ankstes-

nio straipsnio ir 64 str. vienintėlio paragrafo nuostata.

Pranešimai

EKSKURSIJA Į SANTOS!

«Vilties» S-gos Centro Valdyba organizuoja didelę ekskursiją į Santos miestą, šių metų gruodžio 9 d., sekmadienį. Užsirašyti gali nariai ir pašaliniai iki šeštadienio, gruodžio 8 d., 6 val. vak., imokant 5000 (bilėtas ten ir atgal). Bus parūpinti specialiai vienas ar du vagonai (žiūrint į važiuojančių skaičių). Užsirašyti galima C. Valdyboje ir skyriuose. Skyriuose užsirašyti reikia vieną dieną anksčiau.

Ekskursija išvažiuoja 6 val. ryto (sekmadienį) iš Luz stoties. Stotyje reikia būti bent 15 minučių prieš 6 v. Užsirašyti galima: rua Bandeirantes, 92, liet. mokykloje ir pas «Vilties» S-gos narius visuose skyriuose.

Centro Valdyba.

SVARBU VISIEMS.

Sekanciam «Lietuvio» numerį bus spaudžinama svarbiausioji Naujosios Brazilijos Konstitucijos dalis — piliečių teisės ir pareigos. Sekite kiekvieną numerį.

Vilniaus lietuviu persekiojimai nesiliauja.

Nuo pat Vilniaus pagrobimo ligi šių laikų to krašto lietuvius visokiais būdais persekioja okupantai lenkai. Tas persekiojimas juo toliau, juo daro si sunkesnis ir Vilniaus Lietuvių bei skaudesnis. Lenkai lietuvius persekioja ne tik tautiniame, kultūriname, bet ir ekonominiame darbe. Jau visa eilė uždarytų Vilniaus krašto lietuviškų mokyklų, trukdymas veikti lietuviškoms organizacijoms, uimtas lietuvių kalbos iš bažnyčių ir t. t., rodo lenkų nuožnius darbus lietuvių atžvilgiu.

Tačiau Vilniaus krašto lietuviai nenusimėna. Lietuviybė Vilniaus krašte, kaip ir kiekvienas slopinamas pasi roškinas, ne tik nomažėja, bet kas kart vis atsiranda daugiau stipresnių lietuvių, kurie stoja žūtbūtinėn kovon su okupantais. Lietuviai tėvai, kurie savo vaikus leidžia į lietuviškas mokyklas nuolatoms kratomi, bandžiami ir net į kalėjimus sodinami. Bet jiemis šios bausmės nebaisios. Jie nevengia Vilniaus krašto lenkų pasaudytų agentų, vadinamų «ciuciukai».

Kai lenkai uždarė «Pyto» draugijos laikomas lietuviškas mokyklas, tai toji draugija visame krašte pradėjo steigti skaityklas, kurių vedėjais yra buvusieji lietuviški mokyklų mokytojai. Nors tose skaityklose knygos yra nekaltos turinio, daugiausia, iš žemės ūkio srities, ir vieną kita religinė, bet lenkams ir tai nepatinka: skaityklose nuolat daromos kratos, o skaityklų vedėjams keliamos bylos už tariamą priešvalstybinį veikimą. Visą eilę skaityklų vedėjų lenkai suareštavo ir įkėjo į Švenčionių kalėjimą. Vadinasi, Vilniaus krašto lietuviams negalima turėti nei savo mokyklų, nei skaityklų, nei lietuviškų draugijų, negalima lavinėti ir kelti žemės ūkio kultūrą. Lenkų su pratimu, visoks kultūros darbas, kad ir nekalčiausias, jeigu tik lietuvių varomas, yra jau priešvalstybinis veikimas.

Negorinau yra ir su lietuviais kunigaigaliais. Jeigu atsiranda veiklesnis lietuvis kunigas, kuris bent retkarčiais dalyvauja lietuvių draugijų susirinkimuose, arba tiems susirinkimuose užleidžia parapijos salę, toki kunigas lenkams jau nepakenčiamas ir jį arba kuria perkelia į gudskią parapiją, arba stačiai ištrema iš parapijos įsakymu. Tuo būdu, jau nemaža buvo išstūsta į gudų parapijas lietuvių kunigų.

Ir ekonomiškai Vilniaus krašto lietuviai visokiais būdais yra spaudžiami. Ūkininkams mokesčiai, paprastai, nusitomi visokių, pagal žemės rūšį. Ir visuomet atsitinka, kad lietuvių ūkininkų žemes priskiriamos prie geriausių rūšies ir todėl jiems tenka mokėti didesnius mokesčius. O skirtumas sudaro nemažą. Štai keletas pavyzdžių. Netoli Valkininkų miestelio yra Pašalčių sodžius, su savo garstais smiltiniais, kur vasaros metu sunku net pravažiuoti. Pašalčių smiltynus galima lyginti su žinomais Varėnos smiltynais. Dar rusų žemės tvarkomoji komisija Pašalčių žemės įvertino, kaip žemiausios rūšies ir todėl už jas buvo imami nedideli mokesčiai. Lietuvių ūkio draugijos dėka, ir pačių ūkininkų pastangomis ir tuose smiltynuose ūkininkai gauna kiek derliaus. Tai matydami lenkai šio kaimo žemę priskyė prie geriausių rūšies, ją pavadinami kvietine žeme. Nors į smiltynus niekas kviečių nesėj, bet vis dėlto pašalčiuoams tenka sumokėti žymiai didesni mokesčiai. O tas šalis krizės laikais sudaro nemažą sunkenybę. Kai kas tvirtina, kad tai esą dėl to, kad Pašalčių sodžius savo laikų nebalsavo už pilsudskininkų sąrašą. Ne geriau su mokesčiais yra ir pašlame Vilniuje. Ten taip pat lietuviams mokesčiai užkraunami daug

didėsnai, negu lenkams. Ir jeigu ūkininkai nepajėgia didelių mokesčių su mokėti tai jų ūkį ir inventorių lenkų valdžios agentai parduoda įvairiems ateiviams iš Poznanės, Gaičios ir kitur. Tuo būdu, kad ir atrodo šiais ne kaitais žemės įkainavimais, lenkai stengiasi užspausti lietuviškumą, atimdami iš lietuvių ūkininkų jų valdytus ūkius.

Lietuviškas žmones lenkai taip pat apkrauna dideliais mokesčiais taip kad ir geriausiai vedant imonių reikalavimus bankrotas neišvengiamas. Žodžiu, lenkai Vilniaus krašte ne lenkams visiškai neduoda gyventi. Tas pat yra ir su gudais bei ukrainiečiais.

Tst.

Kronika.

STATYS BAŽNYČIA UŽ 128.000\$000

Lapkričio mėn. 23 d. Ražnyčios Statymo Komitetas, apsvartęs p. Dorfindežio sumanžintos bažnyčios išskaidėvimus, rado naują projektą visiškai nepriimtina. Sumanžintos bažnyčios statyba kaštuotų 125.400\$000, bet užtai labai nukentia pati bažnyčios išvaizda. Komitetas yra nusistatęs laikytis pirmykščio projekto, paruošto Ramos de Azavedo firmos.

Toliau Komitetas apsvartė naują inžinieriaus Augusto de Arruda Botelho pasiūlymą. Jo apskaičiavimu, bažnyčios statyba ne ūkio būdu kaštuos 128.000\$000. Už tą pat kainą jis apsimaitaisyti šulinį, elektrą ir inasi savo atsakomybėn darbininkų apraudimą. Šį pasiūlymą Komitetas randa gana rimtu ir nutaria jį priimti, reikalaujamas iš statytojo kontrakto projekto ir smulkesnių statybos detalių aprašymo.

E.

VILTIEČIŲ VAKARAS MOKOJE.

Praeitą šeštadienį «Vilties» S-gos Bom Retiro skyrius surengė vakarą Mokoje, Italų salėje, rua da Mooca, 508. Programoje buvo 4-ių veiksmų drama «Laisvės Kovotojai» ir dainos. Minitą dramą viltiečiai neseniai vaidino Bom Retire, Lietuvių Namų salėje. Vaidinimas tiek pirmą kartą, tiek dabar, pasisekė gana gerai. Daugelio sveciū nuomone, šį kartą suvaidinta net geriau, negu Bom Retire.

Gražiai padainavo keletą tautiškų lietuviškų dainų «Vilties» Bom Retiro skyriaus choras, p. J. Stankūno vėdamas. Kai kurios dainos skambėjo labai gerai. Bendrai įmant šį kartą vakaro programa buvo gana įdomi ir vykus. Tik galia, kad ilgokai užsitę-

JAUNIME, nepraleisk progos!

Atsilankykite į Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyriaus rengiamus Gruodžio mėn. 1, 2, 9, 16, 23 d. Lietuvių Namų salėje linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIŲ STYGŲ ORKESTRAS.

Vakarų pradžia 7 val. vak.; pabaiga 12 val. nak.

sė. Vakarų rengėjams reikėtų stengtis kiek galima anksčiau pradėti. Kadu vakaro programa užsitęsia iki pusnaukčio ar dar net ilgiau, tai, kad ir jį būtu labai įdomi, publikai pradeda nusibosti. Čia gal kiek kalta ir publika—ji pratusi susirinkti tik apie 10 val. vakaro. O juk kol tuščia salė, tai programos nieks nenori pradėti.

Vakaras praėjo gražiai ir tvarkingai. Megėjas.

REDAKCIJOJ LANKĖSI MANTOVANI.

Lapkričio 28 dieną mūsų Redakcijai lankėsi garsus alchimikas, magikas ir artistas Mantovani, kuris padarė sutarti su «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus valdyba vienam dideliame spektakliui. Per rengiamą vakarą p. m. gruodžio 8 dieną magikas Mantovani parodys daug įdomių numerų. Tą pat dieną atliks daug svarbių numerų ir lietuvis magikas K. Ceplinskas, kuris šiomis dienomis atvyko į São Paulo kartu su Mantovani iš Kubos. Abudu ar tistai paskutiniu laiku dirbo Kubeje, Panamoje, Bolivijoje ir kitose valstybėse.

Ypatingai gabus ir pagarsėjęs yra Mantovani, kuris visur savo numeriais stebina publiką.

IŠVYKO LIETUVOS KONSULAS.

Lapkričio 28 dieną į Rio de Janeiro išvyko Lietuvos Konsulas São Paulo p. Dr. P. Mačiulis. Jis išvyko tarnybos reikalais. Iš Rio de Janeiro p. Konsulas grįš gruodžio mėn. pirmomis dienomis.

MOKOS VILTIEČIŲ VAKARĖLIS.

Praeitą sekmadienį Mocos «Vilties» skyrius surengė vakarėlį Lietuvių Namų salėje. Buvo vaidinama vieno veiksmo komedija «Jonas Nusizūdė». Suvaidinta puštinai. Publikos buvo labai daug. Vakarėlis praėjo tvarkingai.

Gruodžio mėnesy Liet. Namų salėje šokių vakarėlius dars Sporto S-ga «Lithuania» (klekviengą sekmadienį).

ATIDUOTA BAŽNYČIOS STATYBA. S. Paulo Liet. Kat. Bažnyčios Sta

tybos Komitetas, bažnyčios statybą atidavė žinomam inžinieriui — architektoriui Augusto de Arruda Botelho kuris apsiėmė bažnyčią pastatyti už 128.000.000 milireių sulig «Ramos de Azavedo» paruošta projektu ir planu. Į šią sumą įeina visos išlaidos, išskiriant plano patvirtinimo miesto prefektūroje. Be Komiteto, statybos darbus prižiūries «Ramos de Azavedo» firmos architektoriaus.

Inž. Botelho yra žinomos firmos «Parque de Verezo» vyriausias inžinierius. Taip pat jis yra p. Claudio Monteiro Soares, kuris dovanojo bažnyčiai sklypą, inžinierius.

Reikia manyti, kad bažnyčios statybos darbai neužilgo bus pradėti.

MOKOS VILTIEČIŲ CHORAS.

Neseniai Mocos «Vilties» S-gos skyrius įsteigė chorą, į kurį pradžioje užsirašė 16 choristų. Dabar šis skaičius išaugo iki 40. Chora mokina ir jam vadovauja chorvedis p. J. Stankūnas. Choras dirba su dideliu entuziazmu.

Mocos rajone yra daugiausiai lietuviško jaunimo. Tą visą jaunimą reikėtų suorganizuoti ir pritraukti prie bendro darbo. Reikia tikėtis, kad su laiku Mocos rajone galės būti didžiausias ir geriausias lietuvių choras. Reikia tik vietos jaunimui kuodaugiausiai prie jo dėtis, lavinėti, dirbti su pasiryžimu ir pasiųntimtu. Valio, mokiečiai!

Choristas.

„Lietuvio“ Ankieta Nr. 1.

1. Ar senai Tamsta laikraštį skaitai ir kada jis daugiam Tamstai patiko? (Nurodyti metus, laiką ir p.)
 2. Ar tvarkingai ir kokiomis dienomis Tamsta gauni «Lietuvį»?
 3. Ar perki «Lietuvį» pavieniais numeriais, ar prenumeruoti?
 4. Kas Tamstai «Lietuvyje» patinka ir kas nepatinka?
 5. Kurie straipsniai Tamstai labiausiai patiko? (Pažymėti straipsnių pavadinimus ir autorius).
 6. Ar visi straipsniai Tamstai gerai suprantami? Nurodykite, kurie buvo per sunkūs ar nesuprantami.
 7. Kokių straipsnių, apsakų, žinių ar kitų dalykų Tamsta norėtumei «Lietuvyje» rasti?
 8. Ar patinka Tamstai «Lietuvio» išvaizda, rėfritas, straipsnių, žinių ir t. t. sutvarkymas?
 9. Kokių daugiau pageldavimų Tamsta turite?
- Į visus šiuos klausimus aiškiai su rašyti atsakymus ir neatdeltuojant siųsti Redakcijai.
- Atsakymus bei pageldavimus prašome rašyti visų skaitytojų, bendradarbių bei ta'kininkų tiek iš provincijos, tiek iš São Paulo miesto. S. Paulo mieste gyvenantieji skaitytojai, kuriems potgiau, gali laiškus paduoti tiesiog į Redakciją, nesunėmiant paštą.

«Lietuvio» Redakcija.

Kiekvieno Lietuvio -- išeivio pareiga

skaityti ir platinti vienintelį Brazilijos lietuvių nepartinį laikraštį «LIETUVIŲ». Tai didžiausias, pigiausias ir įdomiausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje. Užsakykite «Lietuvį» savo giminėms, draugams ir pažistamiems Lietuvoje, Argentinoje ir Amerikoje. «Lietuvio» kaina: Brazilijoje metams — 10\$000, pusmečiui 6\$000, atskiriems mėnesiams po 1\$000. Į Lietuvą: metams 20\$000, pusmečiui 10\$000. Į Argentina, Šiaurės Amerika, Kanadą ir kitas Amerikos valstybes metams tik 15\$000, pusmečiui 8\$000. Metiniai skaitytojai gauna dovaną.

PASISKUBINKITE UŽSIPRENUMERUOTI «LIETUVIŲ»

Pinigus siusti „Lietuvio“ Caixa postal 1764 S. Paulo Brasil.

Jaunimo skyrius

J. Stankūnas.

Tautiškoji daina, muzika, pramogos bei šokiai.

(tąsa)

Choro giedojimas kaip menas pradėjo kristi, taip pat kaip rimtas polifonijos stilius. Daug žalos padarė choro giedojimui ir Luteris savo protestu, kad katalikų bažnytinis giedojimas esąs sunkus ir neprieinamas prasties žmonėms. Jis reikalavo, kad visi esantieji pamaldose dalyvautų bendrame giedojime. Ir tapo sukurtas chorai, kurio melodijas gieda visi esantieji žmonės bažnyčioje unisono, o lydinčių ji garmonių atlieka vargonai.

Kiekvienas turintis šioji tokį balsą leisio laurų scenoje, į chorą pradėję priimtinai abejotino muzikalumo elementus.

Tokiū būdu choro, kaip meno, gyvavimas supuola su polifonijos žydėjimu, o jo puolimas supuola su reformacijos gimimu ir operos sustverta „homofonija“ (vienbalsių giedojimu).

Lietuva dainos šalis: lietuviai dainuoja linksminamiesiems, darbus dirbdami, be abejoj, giedodavo ir savo dievus garbindami, po šventaisiais žuolais. Kaip visų stabmeldžių, pavyzdžiui, ni eiptiečių, graikų, kiniečių paprastai var tojamos religinės giesmės, atliekamos būrio žmonių — choro; taip gi reikia manyti, kad ir lietuviai savo šventybių vietose giedodavo šventas giesmes panašiu būdu, ypač pamaldose dalyvaujant būriams vaidlių ir vaidilūčių. Tik kokiū būdu visa tai atlikdavo mūsų seneliai, lig šiol dar nežinoma.

Atgyjant lietuvių tautiniam susipratimui atsirado jų tarpe keletas muzikų bei dainos mėgėjų, kurie suprato dainos vaidmenį tautiškame atbudime. Jų tarpe buvo kun. A. Strazdas, Duse-

tių ir Kamajų apylinkėse pragarsėjęs kaippo dainininkas, nors chorų neturėjo E. Gizevijus pirmasai paruošė lietuvių dainų chorui ir pats chorą išmokęs pasirodė viešai Tilžėj 1873 m.. Bet pastsekimo neturėjo. Pasak D-ro Vydūno daugiau kaip po 20 metų po minėto koncerto, vėl Tilžės giedotojų dr-jos choro buvo koncertas. Šį kartą pavyko ir buvo vokiečių spaudos išgirtas.

Tais laikais vargoninkas neturėjo beveik jokio išsilavinimo, retai kuris gaidas žinojo, vargonavo „iš atminties“. Apie chorų tvarkymą sunku buvo ir manyti. Be kelių buvusių pas Lietuvos dvarponius bei kokios dr-jos chorų nei vargoninkai, nei kas kitas neįstengė organizuoti, kad ir menkesnių chorų. Buro tuo laiku garsūs chorai pas Tiškevičių ir kun. Oginskį. Vėliaus atsi rado vienas kitas daugiau prasilavinęs žmogus, kuris sugeba tvarkyti chorą. Tai bus Kauno Katedros varg. Kalvaitis, Panevėžio Birmanas, Mikuckis ir kiti, kurie pamokinę chorą per didesnes šventes giedotojų bažnyčioje.

Apie 1884 m. gr. Pšezdzieckienė įkurė vargoninkams mokyklą pakvietus jos vedėją p. Liemaną iš Pragos. Po 4 metų tą mokyklą baigė eilė gerokai prasilavinusių vargoninkų. Nuo 1892 m. J. Naujalis tokią mokyklą pas save priėmė atidarė. Posėtinai prasilavinę vargoninkai laikė savo pareiga tuoj steigti bažnytinį chorą, kurį vedė tie pat jai leido jo gabumas.

Žinoma, tie chorai buvo menkesniai, silpni, nebuvo juose baisy lygyvaros, balsai būdavo šurkštūs, sąskambna negryna, niuansų nežinoja. Bet ir tie chorai teikė didelio džiaugsmo nedaug nusimanančiai muzikijoje visuomenei.

Vėliaus buvo didelis žadintojas dainos ir mylėtojas chorų Dr. V. Kudirka. Jis yra surinkęs tuo metu 42 dainas ir išleidęs su antgaiviu „Kanklės“, lietuviškos dainos 4 vyr. bals..

Š. Amerikoj taip pat buvo jau chorų kaip va: „Mildos“ giesmininkų dr-jos New-Jorke, Dr. V. Kudirkos giesmininkų dr-jos Plymouth Pa. Tada jau „buvo išleista dainų rinkiniai K. Bartscho „Dainų balsai“, kun. A. Juškos „Lietuviškos — Svotbinės dainos“ paskiau t. y. 1902 m. Tilžėj pasirodo chorams garmonizuotų L. Eremino dainų rinkinys „Dainos“, 1904 m. kitas rinkinys „Lietuvių Aidos“ 4 mišr. bals. Tilžėj „Rūtos“ spaustuvėj atspaudintas. „Rūtos“ vardu buvo Vilniuj dr-ja ir turėjo žymų chorą M. K. Ciurlionio vedama, kuris tais laikais labai didelės reikšmės turėjo.

Atgavus spauda, tie chorai buvo pamatu rengiamų spektaklių — vaidinimų. Beveik be choro neapsieji nei vie nas spektaklis. Kur nebuvo savo, ten kvietta choras iš kitur. Pasinaudojus visuomenės užsiliintersavimu chorais, St. Šimkus dar tada būlomas studentas atstovaujė metu organizuodavo įvairiuose Lietuvos bažnytkiemiuose spektaklius ir chorus.

Iš menkos muzikalintu atžvilgiu medžiagos, per trumpą laiką negalėjo surengti gero spektaklio ar choro, vis tik tokie spektakliai ir dainos darė beveik ligi karui. Vokiečių okupacijos metu buvo rengiama irgi vakarų — koncertų. Tarp veikusių tame laikotarpy chorų vienas kitas buvo jau visai rimtas.

1920 m. St. Štukas, grįžęs iš Amerikos „ant greitųjų“ surinko didesnę chorą ir demonstravo jį Kauno teatre, bet paaiškėjo, kad mūsų visuomenė mizikalintu atžvilgiu buvo pažengusi pirmyn ir kad chorai pripuolamai suorela nizuoti pasisekimo neturėo. J. Štarkos vedamas, nors nepordidelis, bet gerai išlavintas choras publikai geriau patiko. Tas choras ir šiandien egzistuoja kaipo operos choras, vienintelis, kuris neturi sau lygaus Lietuvoje choro.

Toliau kas metai augo chorai

kiekvienam bažnytkaimy ir tobulinosi vargoninkai bei chorvedžiai lankydamai tai šv. Cecilijos dr-jos suruoštuose kur suose Kaune, tai privačiai pas dabartinius Kauno Konservatorijos profesorus.

1924 m. rugpjūtio 23 ir 24 d. suruošia Kauno muzikai Kaune I Dainos Dieną, pakvietę visus provincijų chorus. Toj Dainų Dienoj dalyvavo 97 chorai su 3650 c.orių (64).

Dabar ja i ruošinama tokia IV Dainų diena 1938 m., kuri turės parodyti kultūringam pasaulio, kad ištikruj Lietuva dainų šalis.

(b. d.)

* * *

A. Vitkauskas.

„Tobulėjame“!

(iš liūdnuj pranašavimų)

Pasaulis tobulėja sparčiai — kasų jau vietoje tik karčiai, o lūpų vietoje — daųž reklama, nepanašai j mamos mamą...

Na, pažangai tokiai besiaučiant, ateis - žiūrėk - laikai, nejučiaūnt, kai šėsi vyrų gaidį graūz — ir tai dar darbo bus pūzaus!

Juk einame prie išnykimo! Štai, kabaretuose mykimo šimtai žiepių šukuotų klauso: teatro, ai, kasoje sausa...

Pirmiau, kuklumas buvo grožiu — dabar: kas tik labiau padvelkia „ožiū“ —

tą renka grožio čempionu ir pučia garbę saksofonu...

Ach, švarios lūpos! Mielos kasos! Ir jūš, kaimietės kojos basos! Tik jūs dar laikote ta vertę, sulaukite nuo to, kad prisigerti, ir su kabareto dainiu mykti, ir aplamai — „velniop“ išvykti!

Kaunas, 1933. X. 16 d.

* * *

Romanovai kilę iš lietuviškų bajorų.

Dienraštis Cleweland Blain Dealer, klausimų ir atsakymų dėžutė, kaip praneša „L. K.“ paduoda įdomų atsakymų vienam savo skaitytojui, kuris klausė apie Romanovų dinastijos kilmę, valdžiusių Rusiją per 300 metų.

Štai kaip ten sakoma: „Romanovai didžiausios senoviskumu savo šeimos kilmės ir sakė, kad kilę iš lietuviško princu iš ketvirtjo šimtmečio. Tiek tik žino,na, kad ta šeima nepasirodė Rusijoje iki keturiolikto šimtmečio.

1341 metais Andrius Kobyla emigravo iš Prūsijos į Maskvą ir stojo tar nybon Didžiojo kunigaikščio Šimeco. Kobylus aniniai turėjo aukštas pozicijas, ir penktas ir tiesioginis jo aninis buvo Roman Turjevič, kuris mirė 1534 m., palikdamas sūnų, Nikitą Romanovičių Turjevą, kuris vedė Rusijos kunigaikštę; Nikitos sesuo, ištekėdama už Iva no Žiauriojo, paliko carienė.

„Nikita buvo vienas iš valdžios galvų per Feodoro I kūdikystėje ir jo vyresnysis sūnus, Feodoras, buvo pakeltas į aukščiausius Rusijos bažnyčios dvasiškius, Filareto vardu. Pradžioje septynioliktio šimtmečio carų sostas, dėl įvairių politinių priežasčių, buvo tuščias. Tada buvo išrinktas naujas valdovas, ir kad jis būtų artimiausias giminiets buvusiai valdovų šeimai, carų vainikas buvo atiduota Mikolui Feo-

dorovičiui Romanovui, Filareto sūniui Coras Petras I 1721 m. pirmė imperatoriaus titulu.“

Po to paduodama visa eilė Romanovų carų, kurie tada užėmė sostą. Viso jų buvo aštuoniolika.

Veneros planeta gali būti apgyventa

(R. inf.). Astronominė observatorija ant Wilsono kalno Kalifornijoj dar 1932 m. pastebėjo Veneros („aušrinė žvaigždė“) atmosferoj angliarūgšties buvimą. Tačiau iki šiol dar tą aplinkybę nebuvo galima patikrinti ir sužinoti esamos ten angliarūgšties kiekį, kuris yra labai gaudžiai susijęs su gyvulių ir augalų gyvavimu.

Dabartiniu metu Mičigano universiteto profesorius Adelis tvirtina, kad su spektroskopinių tyrinėjimų pagalba jis nustatė Veneros atmosferoje angliarūgšties kiekį. Jo apskaičiavimu, Veneros atmosferoje angliarūgšties esą dešimt tūkstančių daugiau, negu žemės atmosferoje.

Dabar Amerikos mokslininkai labai susidomėję prof. Adelio pranešimu, kuris leidžia manyti, jog Venera gali būti apgyventa planeta.

* * *

Idealus ateities namai

Šimtai tūkstančių lankytojų stebisi „būsimaisiais namais“, kurie dabar yra rodomi Londono statybos parodoje. Tokie namai yra įvairaus didumo. Juose galėtų apsigyventi ir didelės šeimos ir vienunginiai. Namų medžiaga — chrominis plienas.

Parodos organizatoriai sako, kad geresnės medžiagos tokių namų statybai negali būti. Chrominis plienas nebrangus, labai stiprus, gražus ir visada blizga.

Maži namai taip turės būti įrengti, kad jų gyventojai galėtų apsieiti be jokio pašalinio patarnavimo. Tam tikrai mašina surenka iš daržo lysvių daržoves ir dargi braškes. Tam tikras ratas, apkabintas didelėmis gumomis, muilina ir plauna mažus vaikus.

Kitas aparatas išskiria iš pieno smetoneleį ir sviestą muša.

Naujojo idealaus namo gyventojas, lovoj dar tebegulėdamas, paspaudžia mygtuką ir tuojau ištisa aparatu eilė pradeda jam tarnauti. Virtulis, kuriame pripilta kavos, tuojau pradeda veikti ir po keletas minučių švilpuku praneša, kad jau valgomajam ant stalo kava supilstyta į puodukus ir visa, kas reikia prie kavos, jau paduota.

Idealaus namo sode įtaisyta specialia mašina žuonis plauti. Vaikų kambartuose durų rankenos įtaisytos vaikų ūgio aukštumoj ir vaikuū augant automatiškai jos pasikelia.

Chrominio plieno visos namo dalys pagaminamos fabrike ir atvežtos į vietą per tris dienas gali sustatyti ir

visiškai nieko nenusinanąs žmogus.

* * *

Arkliai didžiajam kare

Nuo giles senovės laikų arklis laikomas ištikimu žmogaus draugu. Tiek mūsų, tiek kitų tautų dainose dažnai minimi karių žirgai, su kuriais jiems teko eiti į žygį. Taip buvo ir paskutiniame didžiajame 1914 — 1918 m. kare, kuriame kartu su milijonais karių dalyvavo ir milijonai arklių. Visas skirtumas, kad kiekvienoje karivo menėje buvo kadro kariai (tarnavę tai- kas metu ir su savo dalimi išėję į karą), mobilizuoti atšarginiai ir savanoriai, arklių gi tarpe savanorių nebuvo. Lenkų žurnalio „Bellona“ veter. gyd. plk. Marcewskis'is duoda daug įdomių žinių apie arklius, dalyvavusius didž. kare.

Jų buvo daug: vokiečiai turėjo ar ti 2.500.000, rusai 1.400.000, angai arti 1.300.000 arklių.

Prieš karą veterinarijos tarnyba ypač gerai buvo sutvarkyta Anglijoje (anglų — burų 1900 m. karo patyrimas), kiek silpniau Rusijoj (po rusų ja ponų 1904 — 1905 m. karo patobulinta), silpniausiai Prancūzijoje ir Vokietijoje, o visai blogai Amerikos Jungt. Valstybėse.

Karo metu sirgo tiek kariai, tiek arkliai.

(b. d.)

PASAULYJ

KOMUNISTU PROPAGANDA ARGENTINOJE.

Argentinoje, Rosario mieste policija susekė vienam laive daug ginklų, sprogstamosios medžiagos ir didelį kiekį komunistinės literatūros: laikraščių, proklamacijų, lapelių ir t. t. Visti tie daiktai turėjo būti iškrauti Rosario mieste ir išdalinėti po visą Argentiną komunistams bei anarchistams. Laive suimta aštuoni asmenys.

«GANKSTERIU» VEIKIMAS AMERIKOJE.

Amerikoje paskutiniiais laikais viso labai daug garsių banditų, prieš kuriuos ir policija bejęgė. Dabar iš Čikagos pranešama, kad du policininkai norėjo sustabdyti automobilį, kuriuo važiuo banditai. Banditai mirtingai peršovė abu policininkus ir patys pabėgo.

Amerikoje nuo banditų kulkos žūna labai daug policininkų. Su Amerikos «ganksteriais» labai sunku kovoti.

STREIKUOJA KALKUTOS UOSTO DARBININKAI.

Iš Indijos pranešama, kad Kalkutos uoste sustreikavo uosto darbininkai. Uoste stovi apie 50 laivų, kurių nieks neiškrauna. Visas judėjimas uoste suparalizuotas.

SUSEKTAS SLAPTAS KOMUNISTU GINKLU SANDELIS.

Austrijos policija susekė vienoje vietoje slaptą komunistų ginklų sandėlį. Sandėlije rasta daug įvairių ginklų ir sprogstamosios medžiagos. Daug to rajono komunistų suimta.

SUSEKTAS SLAPTAS GINKLU SANDELIS IR KUBOJE.

Iš Kubos pranešama, kad Havana policija susekė slaptą ginklų sandėlį ir sprogstamųjų bombų dirbtuvę. Suimta labai daug įvairių asmenų.

DIDELIS GAISRAS LONDONE.

Londone, viename automobilių fabrike kilo didelis gaisras. Užsidegus gumos sandėliui ir kitoms lengvai degioms medžiagoms, gaisras nepaprastai išsiplėtė ir pridarė milžiniškų nuostolių. Gaisrą gesinti buvo išauktos viso miesto gaisrininkų komandos.

ATRADO NAUJĄ ŽEMĘ.

Amerikos ekspeditorius admirolas Byrd per radio pranešė prezidentui Roosveltiui apie naujos žemės atradimą netoli ašigalio. Atrastoji žemė turi apie du tūkstančius kvadratinį kilometrų.

Restas uždusęs teroristas Petrovič.

Iš Londono pranešama, kad savo kambarielyje rastas uždusęs jugoslavų žurnalistas Petrovič. Vienas Londono dienraščių rašo, kad Petrovič buvęs garsus teroristas ir priklausęs prie teroristų organizacijos, kurios iniciatyva buvo nužudytas karalius Aleksandras.

OSWALDO APANHA PILNATEISIS MINISTERIS.

Brazilijos ambasadorius Vašingtone paskirtas pilnateisus ministerium prie Amerikos vyriausybės. Ambasadorius Oswaldo Aranha įgalotas pasirašyti Pan-Amerikos sutartį.

Užmušti trys žydai.

Iš Varšuvos pranešama, kad Zar-novicoose nežinomi asmenys užmušė tris žydus pirklius. Žmo. žudžiai pabėgo. Policija daro pastangas kaltininkus surasti.

AMERIKOS FAŠISTAI RUOŠE PERVERSMĄ

Amerikos policija suėmė daug fa-

šistų, kurie norėjo padaryti ginkluotą sukilimą. Suimtajų tarpe yra keletas žymių žmonių. Į fašistų ruošiamą pučą įveita keletas aukštųjų karininkų bei valdininkų. Vedamas stropus tardymas.

UŽDARYTI ŽYDU PREKYBOS NAMAI.

Vokietijoje, Kasselo mieste policija uždarė vienus didelius madų namus, kurie priklausė žydams. Šios didelės prekybos įstaigos savininkai kaltinami visokiomis suktybėmis.

SARRO KLAUSIMAS BUS SVARSTOMAS GRUODŽIO 3 D.

Iš Ženevos pranešama, kad Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje, gruodžio 3 dieną bus svarstomas Sarro srities klausimas. Šiomis dienomis buvo pasklydusios žinios, kao Prancūzijos užs. reik. ministeris buvo pažadėjęs Hitleriui, su tam tikra sąlyga, leisti varyti laisvai propagandą Sarro krašte. Tačiau Žinia oficialiai ataukta. Sarro srities problema išspręsti Prancūzija pavada tik Tautų Sąjungai, kuri turi garantuoti balsavimo laisvę 1935 m. Sausto 13 d.

ANGLIJOS PRINCO JUNGTUVĖS SU PRINCEZE MARINA

Lapkričio 29 dieną Londone įvyko Anglijos karaliaus sūnaus, princo Jurgio jungtuvės su Graikijos princeze Marina. Jungtuvės buvo nepaprastai iškilmingos. Jungtuvėse dalyvavo Danijos ir Norvegijos karaliai ir šlap daug aukštųjų svečių iš užsienio. Princa Jurgis su dideliu entuziazmu sveikino milijoninė žmonių minia.

KARAS TARP PARAGVAJUS IR BOLIVIJOS.

Iš Paragvajaus sostinės Assupčao pranešama, kad paragvajiečiai smarkiai sumušė bolivijiečius. Paragvajiečiai visais frontais žengia pirmyn, patėdami daug bolivijiečių kariuomenės į nelaisvę. Taip pat palinta nemažai ginklų. Ypatingai pakryko bolivijiečiai per įvykusį politinį krizį krašto viduje.

ATSISTATYDINO BOLIVIJOS PREZIDENTAS.

Šiomis dienomis laikraščiuose pasirodė žinios, kad Bolivijoje įvyko perversmas, per kurį nuverstas ir suimtas dabartinis Bolivijos prezidentas Salamanca. Oficialūs žinios praneša, kad prezidentas Salamanca pats atsistatydino. Atsistatydinimo priežastis dar tikrai nežinoma. Greičiausiai sunki vidaus ir užsienio politikos padėtis. Valdžią į savo rankas laikinai paėmė viceprezidentas Tejada. Iš visa ko matyti, kad Bolivijoje vis tik neramu.

— Londone mirė žymus anglų egiptologas, kuris turėjo 77 metus. Jis buvo suruošęs daug ekspedicijų į Egiptą. Ernest Rudge buvo garsus mokslininkas.

— Austrijoje, Loeben mieste teismas pasmerkė mirčiai vieną hitlerininką, kuris buvo kaltinamas terore.

— Kaikuriose Vokietijos vietose pasireiškė susirgimų difterito. Keletas žmonių serga labai sunkiai.

— Anglijoje, Tamizos upėje nuskeno olandų prekybos laivas «Pinguin», kuris vežė cukrų. Į nelaimės vietą pasiųsti laivai ir valtyys, kurie išdesę dalį cukraus išgelbėjo.

— Berlyno teismas nubaudė po 2 — 3 metais tris buvusius komunistų partijos atstovus, kurie kaltinami valstybės išdavimu.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiška:

T. Davolytei, S. Jakaičiui, P. Kunigėliui, J. Karveidui, K. Kavaliauskui, J. Kaminskui, A. Pariakai, M. Rezbickui, P. Ramanauskui, A. Vabalienai, P. Vilkiui.

PASTABA: Laiškų čimėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutes — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

A. MAJUS.

(tąsa) 107

Desconjuntar, v. išnarstyti; išjungti; išskaidyti.
 Desconjurar, v. eiti prieš sutarimą; įžesti; užpulti.
 Desconsagrar, v. išniekinti (kas šventa); profanuoti; iššventinti.
 Desconsciencia, f. nesąmonė; nesąžiningumas.
 Desconsentimento, m. nesutikimas; nepritarimas.
 Desconcertar, v. nesutaisyti, nesutaikinti; pagadinti.
 Desconsideração, f. nepagarba; nepalankumas; nedėmesys.
 Desconsiderado, adj. neapgalvotas; nepatankus.
 Desconsiderar, v. nesidėmėti; nesidėti galvon; negerbti.
 Desconsolação, f. nepagauoda; liūdesys; nykumas.
 Desconsolar, v. nepagosti; kelti liūdesį; boduluti.
 Desconsolar, m. nepagauoda; liūdesys; nykumas.
 Descontar, v. atkaityti; atimti; deskontuoti; neįtraukti į sąskaitą.
 Descontadido, adj. nepatenkinamas, nepasotinanamas.
 Descontamento, m. nesitenkinimas.
 Descontentar, v. nepatenkinti; sukelti nerimą.
 Descontente, adj. nepatenkintas; nuliūdęs, nusiminęs.

Descontinuação, f. nutraukimas; pertrauka; paliauba.
 Descontinuar, v. sustoti; paliauti; pertraukti.
 Desconto, m. atskaitymas, atėmimas; deskontas; pakaita.
 Desconveniência, f. nepadorumas; netinkamumas; nesusauka.
 Desconveniente, adj. netinkamas; neaukštas; nepakeliamas.
 Desconvidar, v. atstatyti, atšaukti kvietimą.
 Desconvir, v. netikti, nepriktiti; nepakeliamas būti.
 Descorado, a. j. nubiukas; išbalęs; netekęs spalvos.
 Descorar, v. blukinti; baltinti, baltinti.
 Descor(o)çoar, v. įvartyti balę, baimę; atimti drąsą.
 Descortear, v. nesveikinti; nemandagiai elgtis.
 Descortês, adj. nemandagus.
 Descortigar, v. atskleisti žievę.
 Descortinar, v. atskleisti uždangalą, nudongti; iš tolo pamatyti.
 Descosêr, v. išardyti (siūlę); atskirti; išjungti; perplėsti; — se, pasa kiti ką manydamas.
 Descravar, v. vinis, vienes ištraukti; įverti šniurę iš poterėlio (brangakmenio).
 Descredito, m. negarbė; nepatikėjimas.
 Descrença, f. netikėjimas.
 Descrente, s. m. netikėlis; adj. netikęs.

Descrêr, v. netikėti; nepatikėti.
 Descrevêr, v. aprašyti; atvaizduoti, nupiešti.
 Descrêdo, adj. išaugęs; užaugęs.
 Descrêção, f. — descripción.
 Descrêdo, adj. nepatikimas; neįtikimas.
 Descriminar, v. atskirti, išskirti, pažymti.
 Descrêção, f. aprašymas.
 Descrêptivo, adj. aprašomas; vaizduojamas, nusakomas.
 Descuidado, adj. neatsargus; nerūpestingas; be atidžios.
 Descuidar, v. apleisti; pamiršti; — se, nesirūpinti; apsisleisti.
 Descuidoso, m. nerūpestingumas; apsisleidimas.
 Descuidoso, adj. neatsargus; nerūpestingas.
 Desculpa, f. nekaltumas; kaltės atleidimas; atsiprašymas.
 Desculpar, v. atleisti nesikaltimą; atsiprašyti; išteisinti.
 Desculpavel, adj. atleidžiamas; atleistinas; nebaustinas.
 Desculpir, v. neįteisti.
 Descurioso, adj. nesmaus; neįdomus.
 Dêsdê, prep. nuo; — então, nuo to laiko, nuo to momento.
 Dêsdem, m. paniekas; niekinimas, žeminimas.
 Dêsdênhar, v. niekinti, žeminti.
 Dêsdênhôso, adj. niekinamas, žeminamas.
 Dêsdêntado, adj. nedantytas, bedantiskas; s. m. bedantis.

Desdentar, v. išmesti dantis; ištraukti, išmušti dantis.
 Desditoso, adj. nelaimingas, bedailiškas.
 Desdizêr, v. neigti, ginti ką pasakius; — se, atšaukti pasakytą.
 Desdobrar, v. išlankstyti, ištiesi, išvynioti.
 Desdoirar, v. nuimti paauskinius; nuimti grožį; sutopti.
 Desdoiro, m. negarbė; gėda; dėmė.
 Desdecar, v. nusausinti; išdžiovinoti.
 Desdejar, v. norėti; geisti, trokšti.
 Desdejavêl, adj. norimas; pagėduntinas.
 Desdejo, m. noras; reikalavimas; godulys.
 Desdejo, adj. noringas; godus.
 Desdebanhar, v. ištraukti kardą, kalaviją; išardyti siūlą.
 Desdebanhar, v. išvynioti, išrišti (iš rišulo).
 Desdebandeirar, v. atimti vėlavą; nuleisti vėlavą.
 Desdebarçado, adj. drusus; laisvas, nevaržomas; erdvas; vikrus.
 Desdebarçarar, v. duoti laisvę; nebevaržyti; pašalinti kliūtis.
 Desdebarço, m. laisvumas; vikrumas; narsumas.
 Desdebaralhar, v. išpaizioti; pašalinti kliūtis.
 Desdebarçadouro, m. iškrovimo vietas.

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj,
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir ner-
vų ligonis nuo 2 iki 6 val. vak.
susikabama Lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA
37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

**Moterišku rūbų siu-
vėja.**

Siuva visokius moteriškus rūbus
sulig naujausių madų. Darbas greitas,
sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuo-
laida.

V. Bacevicienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Mooça).

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO„
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė padidi-
nimo, o taip pat su dažniais.

Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su
daugelio metų praktikos. — Blombuoja
dantis už 10\$000 su parcelena, arba si-
darbu. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati-
daryta dieną ir naktį. —

Mūsų mokyklų

Gydytoju adresai:

**Dr. Gennaro Malzoni - Rua
da Mooça, 497 Nr.**

**Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias
Ayres, 53-C Nr.**

**Dr. Biaggio Gravina - Praça
Republica, 15 Nr.**

**Dr. Silverio Carpinelli - Pra-
ça Ramos de Azevedo, 18 Nr.
(5-as aukštas.)**

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8
val. iki 9 v. priima ligonis Hospital
„Humberto 1°“.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai
pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir
pigiau negu kitur. Didelis medžiagų
pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mo-
kyklą su 25-ą m. praktika ligoninėse ir
klinikose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje
ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių,
odos, lyties (venerinių), nervų, širdies,
džiovos, mažakraujystės ir kitų ligų.
Priima Villa Zelloje, gatvė Nr. 2, na-
mas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. p. kasdien
S. Pauly rua Anhaia, 100
nuo 3 iki 8 val. vak.

IZIDORO GARLO

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.**

Moterų Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buęs 5 1/2 metų asistentu moterų klinikoje Berlyno ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravio-
skryniaus moterų klinikos ir gimdymo namu „Cecillenhause“ Berlyne lėtiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus
trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonis priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sėkmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas
ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.

Roštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos
ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visu kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso
kios liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir
pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laių įėjimas į Europą
Astrida 30. 11. 34.
Macedonier 8. 11. 34.
J. Charlotte 30. 12. 34.

Klėnos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sėkmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą.
Perkame ir parduodame dolerius
ir kitą svetimą valiutą geriausiomis
kainomis. Šamados. Patarnavimas grei-
tas ir sąžiningas.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Prezidentas Getulio Vargas išvyko į Rio Grande do Sul.

Brazilijos Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas, lapkričio 23 dieną išvyko į Rio Grande do Sul estadą — savo tėvišką. Prezidentas į Rio Grande do Sul nuvyko lėktuvu, kartu su ponu ir dukterimis. São Borja mieste, kur prezidentas atvyko, buvo nepaprastai iškilmingai sutiktas vietos valdžios atstovų ir didžiausios minios žmonių.

Po penkiolikos dienų Prezidentas grįž į Rio de Janeiro. Jo kelionė yra privatus pobūdis.

Isteigtas universitetas Porto Alegre.

Rio Grande do Sul sostinėje Porto Alegre, sąryš su šio estado interviortoriaus valdžios 4-ty metų sukaktuvėmis isteigtas to miesto universitetas.

Skautų organizacijai 20 metų.

Šiomis dienomis Brazilijos skautų organizacijai suejo 20 metų. Sąryš su šiomis sukaktuvėmis S. Paulo mieste to roošiamą didelę skautų šventę ir paradas.

Susekta auksa kontrabanda.

Santos mieste susekta auksa kontrabanda, kurią varė vienas stambus vokiečių prekybininkas. Auksas buvo gabenamas iš Vokietijos, įvyniotas į medžiagą. Susektas auksas pristatytas į Santos muitinę. Atimto auksa vertė siekia apie 9.000\$000.

Bolivijos lėktuvai apšaudė Brazilijos laivą.

Lapkričio 26 d. į Rio de Janeiro atėjo žinia, kad Bolivijos karo lėktuvai apšaudė Brazilijos prekybos laivą «Paraguay», kuris plaukė per Paraguaus upę. Laivą plaukė 27 keleiviai, kurių tarpe buvo moterų ir vaikų. Laivai nuostolių nepadarė. Lėktuvams pradėjus šaudyti, laivo kila didėlė panika. Laivui atvykus į Assumpcio, tuojau buvo pranešta Brazilijos vyriausybei kuri ėmėsi priemonių incidentui išaiškinti. Pasirodo, kad apšaudymas įvyko per neapsižūrėjimą. Į Braziliją — Bolivijos pasienį pasiūta karo eskadrilė.

Pradžioje buvo manyta, kad tarp abiejų valstybių galis kilti rimtas konfliktas, bet išaiškinus dalyką nesuprattimas likviduotas.

Užpuolė Uzina Miranda raštine.

Lapkričio 26 d. Pirajoby municipalioj, S. Paulo estade yra didelis fabriko Uzina Miranda. Tą dieną, buvo moka ma darbininkams alga. Kada raštiniėje liko tik fabriko direktorius su dviem valdininkais, du ginkluoti banditai užpuolė raštinę ir norėjo atimti pinigų. Banditai susirėmė su valdininkais ir ne galėdami pagrobti pinigų, pabėgo, mirtingai sužeidę fabriko direktorių. Direktorius tojau mirė.

Mirė rašytojas Ccelho Netto.

Lapkričio 28 dieną Rio de Janeiro mirė vienas iš garsiausių Brazilijos rašytojų Ccelho Netto. Jis jau buvo senyvas žmogus ir paskutinį laiką ilgai sirgo. Jo mirtis giliai sujudino Brazilijos visuomenę. Jis buvo visų gerbiamas ir mylimas žmogus.

Priviso vagių.

Pas utiniu laiką São Paulo mieste to provincijoj priviso daug vagysių. Nežiūrint to, kad policija kasdien sumina jų po keletą, jie netik neišnyksta, bet dar daugiau jų atsiranda.

Pranešimai

Išvykus Lietuvos Konsului p. Dr. Mačiuliui į Rio de Janeiro, liet. prad. mokyklų išleidžiamieji egzaminai, kurie turėjo įvykti gruodžio 1 d., atidėdama vėlesniam laikui.

Mokytojai.

Dėmesio!

Šiuo pranešu, kad šį sekmadienį, gruodžio 2 d. 4 val. vak. Moks liet. mokyklos bute, rua Dias Leme, 53 įvyks ta L. K. Bendromenės Moks skyriaus narių susirinkimas.

Bus skaitoma paskaita teme: «Gyvybės atsiradimas žemėje». Kviečiu kuo skaitilinciasiai dalyvauti.

Bom Retiro skyriaus narių susirinkimas įvyks šį pirmadienį, gruodžio 3 d. 7 1/2 val. vak., liet. mokyklos salėje, rua Bandeirantes, 92. Taip pat bus skaitoma įduomi paskaita.

Klebonas.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Kleboniškių kaimo, Pažaislio valsė, Kauno apskr. 2. Žungailį Vincą — iš Šiaulių miesto.

3. Pil. Katrė Lukoševičienė, gyv. Pepalių kaime, Babtų valsė, Kauno apskr. nuo p. m. spalio mėn. 21 d. paieško savo vyrą Joną Lukoševičių, emigravusį Brazilijon 1929 m. Ankėčiau jis gyvenon: rua Galvão Bueno Nr. 80, S. Paulo Brasil.

4. Katkų Adolfą, kilusį iš Šiaulių 5. Bučinską Joną, kilusį iš Kauno m.

6. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogolos valsė. Kauno apskr.

Visi piliečiai, kurie žino ankėčiau išvardintųjų asmenų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys porskaitys šį skelbimą, tepraneša jų adresus, arba patys atsilanko į Konsulatą.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Medus.

V. Zarakausko bitininkystės yra grynas, centrifuguotas, turis malonų kvapą ir gerą skonį. Gaunamas šiose vietose:

Rua Rio Branco, 3; Largo General Osorio, 1-A; rua Carmo Cintra pas J. Pauzį; rua Voluntarios da Patria, 59; rua Newton Prado, 86; rua José Paulino, 151; rua Bandeirantes, 92 ir V. Anastazijoj, rua Costa Pinto, 13.

REIKALINGI DU DARBININKAI — SIUVĖJAI. Atlyginimas geras.

Kreiptis: Siuvykla «KAUNAS», rua Duque de Caxias 6 — A.

NAUJIENA!!!

Šeštadienį, gruodžio 8 d. 8 val. vak. Lietuvių N mų salėje, rua Bandeirantes, 92. bus nepaprastai įdomus

VAKARAS,

kurį rengia «Vilties» S-gos B. Retiro skyrius. Dar iki šiol nematyta programa, kurią atliks garsus alchimikas — magikas

PROF. MANTOVANI

ir lietuvis magikas K. ČEPLINKAS. Bus rodomi nepaprastai įdomūs numeriai. Magija, spiritizmas, hipnotizmas ir t. t. Stebukliai! Įdomybės! Jumorai! Visi, visi atsilankykite! Nesigališite! Vėliau šokniai. Pakvietimai vyrams, moterims ir vaikams galima gauti iš anksto pas narius.

GREITAS SUSISIEKIMAS GRAZIUOJU LAIVU MASSILIA

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išeina geriausi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynas ir visi valgiai.

Agencia: Praça Ramos de Azevedo 9, S. Paulo
Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

VILLA PAULISTA

NUO 300 ps

ITAQUERA FCB. 30 MIN DE S. PAULO

PUORIS KLIMATAS GERAS. PANDUO 30 TRAUKINIŲ KAS DIENA

TEL 2-7781

SOC. ITAQUERA LTDA

ESCR. R. S. BENTO 7 - ESCR. DE VENDAS EM ITAQUERA

Palengviname statybą ant mūsų sklypų iki 15 metų (išsimokėjimui). Nė vienas šios kompanijos agentas nėra įgaliotas daryti pakvittavimus.

„Parque das Nações & Parque Peruche“

Grynas oras, šilnio vanduo, elektros šviesa, geriausios autobusų linijos, kino atvirame ore maudyklė, pramogų klubai, mokykla, 400 naujai pastatytu namu ir t. t.

Parque das nações randasi 1.600 metru atstu nuo S. Bernardo stoties, kur kas dien cina 52 traukiniai, bondės linijos Nr. 55 (Casa Verde) žemės sklyniai. Žemės sklypai iš 300 kv. m. 4000 plytu, pai iš 300 kv. m., su 4000 plytu, 400 prancūziški 400 prancūziški dokalku ir 20 čerpiu, mėnesiu dokalku ir 20 čerpiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 26\$100.

Statome namus išsimokėjimui su mažais įnašais.

INFORMACIJOS: Centralinė raštiniė: Praça da Sé 9, 2 aukštas. Tel. 2-4450 S. Paulo. S. Bernarde ir pas Juozą Virbicką parduod. sklypuose, Av. Brasil, 9 ir pas Mario Freitas, Largo da Estação (Emporio Angelini) Tel. 209. Casa Verde pas Vladą Verbicką parduod. sklypuose, arba pas Luiz Pontes — Praça do Centenario Nr. 3 (gale bondės linijos 55).